

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U000095

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-01-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Петренко Анна Сергіївна

2. Anna S. Petrenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Право

Дата захисту: 23-01-2026

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Адвокат Петренко Анна Сергіївна

Код за ЄДРПОУ: 3277603220

Місцезнаходження: вул. Симоненка Василя, буд. 1Б, Вишгород, Вишгородський р-н., 07301, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 71

Повне найменування юридичної особи: Донецький державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571423

Місцезнаходження: вул. Велика Перспективна, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Донецький державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571423

Місцезнаходження: вул. Велика Перспективна, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.79, 10.79.01

Тема дисертації:

1. Медіація у кримінальному процесі України як інструмент відновного правосуддя
2. Mediation in the Criminal Process of Ukraine as an Instrument of Restorative Justice

Реферат:

1. У дисертаційному дослідженні здійснено комплексне дослідження медіації як інструменту відновного правосуддя у кримінальному процесі України на доктринальному рівні. Розроблено авторську концепцію правового регулювання кримінальної медіації. У роботі обґрунтовано необхідність імплементації відповідних в українське процесуальне законодавство з урахуванням міжнародного досвіду на прикладі обраних країн (Нідерландів, Німеччини, Канади та США), а також сучасних викликів. У дисертаційному дослідженні проаналізовано доктринальні підходи до визначення поняття «відновне правосуддя» та сформульоване авторське визначення відповідного поняття. Розкрито гносеологічні засади відновного правосуддя, яке фокусується не на відплаті, а на діалозі та відшкодуванні завданої шкоди, а також на ресоціалізації особи, яка вчинила правопорушення. Здійснено узагальнення основних наукових позицій щодо цілей, принципів та змісту кримінальної медіації як добровільної процедури врегулювання конфлікту між потерпілим і правопорушником за участю нейтрального посередника. Автор класифікував підходи вітчизняних та іноземних дослідників, виокремивши ключові категорії, застосовані для формулювання поняття «медіація»

та на підставі аналізу цього явища сформулював власне визначення. Дисертаційне дослідження розглядає соціальні передумови розвитку інституту медіації, зокрема: зростаючий суспільний запит на гуманізацію кримінального процесу; зменшення пенітенціарного навантаження; зростання ролі прав людини у кримінальному судочинстві. Зроблено висновок про необхідність подальшого інституційного розвитку медіації на доктринальному рівні як складової правової модернізації кримінального процесу. У межах дослідження обґрунтовано доцільність нормативної кодифікації спеціалізації кримінального медіатора, визначено критерії його акредитації, запропоновано уніфікований підхід до ведення національного реєстру медіаторів з урахуванням етичних і професійних стандартів. На прикладі успішних практик США, Канади, Нідерландів та Німеччини доведено доцільність застосування моделей пілотних програм та мультидисциплінарної підготовки кадрів. На основі аналізу теоретичних підходів, національного законодавства та міжнародного досвіду обґрунтовано доцільність системної інтеграції кримінальної медіації у правову систему України як ефективного інструменту ресоціалізації правопорушника, компенсації шкоди потерпілому та зниження рівня рецидиву. У дисертації підкреслено, що становлення кримінальної медіації як інституційного явища потребує не лише змін у законодавстві, а й трансформації правової культури, підвищення рівня обізнаності населення, навчання суддів, прокурорів та адвокатів, створення стійкої професійної спільноти медіаторів. На підставі аналізу іноземного досвіду, дослідження доводить, що відновний підхід дозволяє досягти балансу між справедливістю, ефективністю та гуманізмом правосуддя. У цьому напрямку, автором також запропоновані інституційні та організаційні зміни з метою ефективного впровадження інститутів відновного правосуддя. Автор підкреслює, що запропонована модель сприяє гуманізації кримінального правосуддя. Крім того, вона забезпечує реальне врахування інтересів потерпілих. Вона дозволяє формалізувати результати переговорів, не порушуючи принципів невідворотності відповідальності, та гарантує контроль за виконанням досягнутих домовленостей. Такий підхід значно підвищує довіру до правосуддя та сприяє відновленню соціальної рівноваги після тяжких правопорушень. У дисертації досліджено перспективні напрями розвитку інституту кримінальної медіації в Україні. Автор пропонує системну концепцію трансформації медіації, яка базується на п'яти ключових векторах: вдосконалення законодавства, розвиток освітнього та інформаційного середовища, інституційне та організаційне зміцнення, євроінтеграційний контекст, відповідь на нові виклики, зокрема, виклики перехідного правосуддя в умовах збройного конфлікту. Запропоновані висновки та практичні рекомендації мають важливе теоретичне і прикладне значення, спрямоване на вдосконалення кримінального процесу України в умовах реформування правосуддя та інтеграції до європейського правового простору.

2. The dissertation study conducts comprehensive research of mediation as an instrument of restorative justice in the criminal procedure of Ukraine at the doctrinal level. The author's own concept of legal regulation of criminal mediation is developed. The work substantiates the need to implement the relevant provisions in Ukrainian procedural legislation, taking into account international experience on the example of selected countries (the Netherlands, Germany, Canada and the United States), as well as current challenges. The dissertation analyzes the doctrinal approaches to the definition of "restorative justice" and formulates the author's own definition of the relevant concept. The author reveals the epistemological foundations of restorative justice, which focuses not on retribution, but on dialogue and compensation for harm, as well as on the resocialization of the person who committed the offense. The author summarizes the main scientific positions on the objectives, principles and content of criminal mediation as a voluntary procedure for resolving a conflict between a victim and an offender with the participation of a neutral mediator. The author classifies the approaches of domestic and foreign researchers, identifying the key categories used to define the concept of "mediation" and, based on the analysis of this phenomenon, formulates his own definition. The dissertation examines the social prerequisites for the development of the mediation institute, in particular: the growing public demand for the humanization of the criminal process; reduction of the penitentiary burden; and the growing role of human rights in criminal proceedings. The author concludes that there is a need for further institutional development of mediation at the doctrinal level as a component of the legal modernization of criminal procedure. The study substantiates the expediency of regulatory codification of the specialization of a criminal mediator, identifies the criteria for his/her

accreditation, and proposes a unified approach to maintaining a national register of mediators with due regard for ethical and professional standards. Based on the successful practices of the United States, Canada, the Netherlands and Germany, the author proves the feasibility of using pilot program models and multidisciplinary training. Based on the analysis of theoretical approaches, national legislation and international experience, the author substantiates the expediency of systemic integration of criminal mediation into the legal system of Ukraine as an effective tool for resocialization of an offender, compensation for harm to the victim and reduction of recidivism. The dissertation emphasizes that the establishment of criminal mediation as an institutional phenomenon requires not only changes in legislation, but also the transformation of legal culture, raising public awareness, training of judges, prosecutors and attorneys, and the creation of a sustainable professional community of mediators. Based on the analysis of foreign experience, the study proves that the restorative approach allows achieving a balance between fairness, efficiency and humanism of justice. In this direction, the author also proposes institutional and organizational changes for the effective implementation of restorative justice institutions. The author emphasizes that the proposed model contributes to the humanization of criminal justice. In addition, it ensures that the interests of victims are actually taken into account. It allows to formalize the results of negotiations without violating the principles of inevitability of responsibility and guarantees control over the implementation of the agreements reached. This approach significantly increases trust in justice and helps to restore social balance after serious offenses. This dissertation examines the promising areas of development of the criminal mediation institute in Ukraine. The author proposes a systemic concept of mediation transformation based on five key vectors: improvement of legislation, development of educational and information environment, institutional and organizational strengthening, European integration context, and response to new challenges, in particular, the challenges of transitional justice in the context of armed conflict. The proposed conclusions and practical recommendations have important theoretical and applied significance aimed at improving the criminal procedure of Ukraine in the context of justice reform and integration into the European legal area.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Петренко А. С. Принципи медіації у кримінальному процесі України: теоретико-правове та нормативне обґрунтування. Успіхи і досягнення у науці. 2025. № 6(16). С. 185-194.
- 2. Муляр Г. В., Петренко А. С. Міжнародні підходи до медіації в кримінальному провадженні: порівняльно-правовий аналіз та перспективи імплементації в Україні. Вісник Одеського науково-дослідного інституту судових експертиз Міністерства юстиції України. 2025. № 17(2025) С. 54 – 62 (Особистий внесок здобувачки: здійснено порівняльно-правовий аналіз моделей кримінальної медіації держав-членів ЄС, сформульовано пропозиції щодо імплементації міжнародних стандартів у кримінальний процес України, обґрунтовано актуальність адаптації моделей у контексті воєнного стану).
- 3. Петренко А. С. Теоретико-правові засади впровадження медіації в кримінальному процесі України: доктринальний аналіз і сучасні виклики. Право.UA. 2025. № 2. С. 120 – 126.
- 4. Петренко А. С. Аналіз потенціалу медіації в українській моделі відновного правосуддя. *Juris Europensis Scientia*. 2025. № 3. С. 172–177.

- 5. Petrenko A. Prosecutor participation in criminal mediation: Legal regulation, challenges, and ways to overcome them. Legal Horizons. 2025. Vol. 25, no. 2. P. 106–113.
- 6. Khovpun, O., Kichuk, Ya., Petrenko, A., Dombrovska, O., Metil, A. Mediation as a conflict resolution tool in criminal proceedings in the context of martial law. Social and Legal Studios (SCOPUS). (2024). Vol. 7, no. 1. P. 264–272 (Особистий внесок здобувачки: проведено ґрунтовний аналіз правового статусу учасників кримінальної медіації під час воєнного стану, сформульовано правові передумови застосування медіації як альтернативного механізму реагування на конфлікт і обґрунтовано необхідність нормативної деталізації).
- 7. Petrenko A. The Dutch experience of implementing restorative justice in criminal proceedings: Prospects for Ukrainian justice. Legal Horizons. 2025. Vol. 26, no. 3. P. 10–18.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Єпринцев Пилип Сергійович

2. Pylyp S. Yepryntsev

Кваліфікація: д. ю. н., доцент, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Донецький державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571423

Місцезнаходження: вул. Велика Перспективна, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Городецька Марина Сергіївна

2. Maryna S. Horodetska

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-3228-6299

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Одеська юридична академія"

Код за ЄДРПОУ: 20933314

Місцезнаходження: Фонтанська дорога, Одеса, 65009, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мирза Світлана Степанівна

2. Svitlana S. Myrza

Кваліфікація: к. ю. н., доцент, 12.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Одеський державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571570

Місцезнаходження: вул. Успенська, Одеса, 65014, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ковальова Ольга Вікторівна

2. Olha V. Kovalova

Кваліфікація: д. ю. н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4555-0172

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Донецький державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571423

Місцезнаходження: вул. Велика Перспективна, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Одинцова Олена Володимирівна
2. Olena V. Odyntsova

Кваліфікація: к. ю. н., доцент, 12.00.08**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Донецький державний університет внутрішніх справ**Код за ЄДРПОУ:** 08571423**Місцезнаходження:** вул. Велика Перспективна, Кропивницький, Кропивницький р-н., 25000, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство внутрішніх справ України**Ідентифікатор ROR:****VIII. Заключні відомості****Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Пономарьова Тетяна Ігорівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Пономарьова Тетяна Ігорівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Сибірцева Людмила Сергіївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна